

Anestesiologikongress i Tromsø

Snart blir det slutt på at pasienten skal sulte seg i timevis før en operasjon. Det var én av mange nyheter som ble presentert da 600 anestesiologer møttes i Tromsø i juni.

For første gang møttes Scandinavian Society of Anaesthesiology and Intensive Care Medicine nord for Polarsirkelen. Kongressen ble arrangert for 26. gang og trakk deltakere fra 22 land.

Uheldig faste

Selv etter at Norsk anestesiologisk forening anbefalte retningslinjer for preoperativ faste (klare væsker frem til to timer før anestesistart) tidlig i 1990-årene, er det altfor mange pasienter som sulter for lenge. Pasientene faster for å unngå luftveiskomplikasjoner, men en bieffekt er at de kommer inn i en katabol fase. Det virker negativt før en stressperiode, som for eksempel en operasjon.

Derimot viser det seg at preoperativ glukosetilførsel intravenøst, med eller uten insulin, gir mindre postoperativt stress. Dette er faktisk vist å være en uavhengig parameter for lengden av sykehusoppholdet (1). Pasientene føler seg også bedre. Vi kan oppnå den samme effekten ved å gi pasientene karbohydratrik drikke frem til to timer preoperativt.

På magen i respirator

Også innen respiratorbehandling skjer det mye. Det er flere år siden det ble vist at det er gunstig å legge pasienter med akutt lungesvikt og akutt lungesviktsyndrom på magen.

Anestesiolog i Irak

Det gjorde inntrykk på deltakerne å høre dr. Haifa M. Ali fortelle om sin hverdag som anestesilege i den irakske hovedstaden Bagdad. Siden 1990 er to millioner irakere døde, over halvdel av dem yngre enn fem år. Mange sykehus og klinikker er ødelagt. Det mangler mat, medisiner, sanitærprodukter og vaksiner. Etter at embargoen ble iverksatt, er antall operasjoner redusert med to tredeler. Legene er frustrerte over ikke å kunne avhjelpe lidelser hos sivilbefolkningen. De fortviler også over at det er vanskelig å opprettholde og utvikle egen kompetanse. Haifa M. Ali var visstnok den første legen som har fått mulighet til å reise utenlands for å presentere sine erfaringer på en medisinsk kongress.

Haifa M. Ali

Faktisk bedrer over halvparten av pasientene gassvekslingen ved dette tiltaket alene, ikke minst dersom magen er utspilt. For tiden pågår intens forskning for å forstå detaljene: Nøkkelementer er hvordan luftstrømmene og blodstrømmen fordeles i brystkassen ved ulike leier (2). I tillegg vet vi at syke lunger får atelektaser, og utvikler akutt lungesvikt eller akutt lungesviktsyndrom. I tidlige faser behandler vi dette nå stadig mer aggressivt ved å blåse opp lungene etter samme prinsipp som når vi blåser opp ballonger. Ved luftveisrekruttering bruker vi svært høye trykk for å åpne de sammenklappede alveolene. Dessuten holdes PEEP (hvilkelufttrykket eller ettertrykket) høyere enn vi har vært vant til, for å unngå at alveolene faller sammen etter ekspirasjonen.

Spydspiss

Det er stor forskningsaktivitet også innen andre deler av spesialiteten. Den nordiske foreningen går nå i spissen for nordisk samarbeid. Alle norske avdelinger er invitert til å delta, og med dette venten vi at Skandinavia blir spydspiss innen utviklingen av anestesiologifaget, i enda høyere grad enn hittil. – Jannicke Mellin-Olsen, Norsk anestesiologisk forening

Litteratur

1. Ljungqvist O, Nygren J, Thorell A. Insulin resistance and elective surgery. *Surgery* 2000; 128: 757–60.
2. Mure M, Lindahl SGE. Prone position improves gas exchange – but how? *Acta Anaesthesiol Scand* 2001; 45: 150–9.

nytt om navn nyttomnavnnyttomnavnnyttomnavn

St. Olavs Orden til Hans Prydz

Professor dr.med. Hans Prydz (f. 1933) er utnevnt til Ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden. Hans Prydz ble intervjuet i Tidsskriftet nr. 9/2000 (s. 1092). Han får ordenen for den viktige rollen han har spilt i den medisinske og biokjemiske grunnforskningen i Norge. Prydz har publisert ca. 210 artikler innen biokjemi, cellebiologi, molekylær biologi og molekylær genetik. Siden 1989 har han vært direktør for Bioteknologisenteret ved Universitetet i Oslo.

Priser for ryggforskning

Norsk Forening for Ryggforskning er en tverrfaglig bredt sammensatt forening bestående av leger, fysioterapeuter og kiropraktorer. Foreningen ble stiftet etter initiativ av dr.med. Håkon Lie i 1991. Ved tiårsjubileet i Oslo fikk fysioterapeut Alice Kvåle foreningens hovedpris (Zimmer Scandinavia ryggpris) på 15 000 kroner for foredragene Prediksjon av fremtidig arbeidsførhet hos pasienter med korsryggsmerter basert på et psykologisk screeningsinstrument (MMPI-2) og Endring innen bevegelse og arbeidsførhet hos pasienter med langvarige korsryggsmerter. Foreningens øvrige to priser, innovasjonsprisen og tverrfaglighetsprisen, hver på 5 000 kroner, ble tildelt fysioterapeut Liv Strand og fysioterapeut Olav Aure.

Tidsskr Nor Lægeforen nr. 19, 2001; 121

Prisbelønt norsk avhandling

To avhandlinger om *Helicobacter pylori*-bakterien har nådd til topps som årets beste Master of public health-avhandlinger ved Nordiska Hälsovårdshögskolan i Göteborg. Peter Martin (f. 1949), rådgivende lege i Oslo kommune, står bak den ene. Han har undersøkt hvordan og når forskningsresultater har spredd seg i de nordiske landene og hvordan dette har påvirket diagnostisering og behandling av pasienter med magesår og andre sykdommer i mage- og tarmsystemet.

Nyheter og reportasjer 2333